

جامعه‌شناسی (۱)

فصل اول: جهان اجتماعی

بلدرخت دانش، گام به گام پیشرفت خود را ارزیابی کنید.

کنش‌های ما

مقدمه

- در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد، «کنش» و به انجام‌دهنده آن «کنشگر» می‌گوییم.
- ویژگی‌های کنش انسانی، علت تمایز رفتار انسان با فعالیت موجودات دیگر است.

ویژگی‌های کنش انسانی

ویژگی	توضیحات	مثال
آگاهانه بودن	- کنش انسانی، وابسته به اراده آدمی است. - بدون آگاهی انجام نمی‌شود. - کنش‌های انسان همیشه براساس آگاهی صحیح صورت نمی‌گیرد.	- اگر آگاهی خود را نسبت به معنای کلمات از دست بدهیم، از گفتار (کنش) باز می‌مانیم. - اگر از مطالب کتاب درسی آگاه نباشیم، از پاسخ به سوالات امتحانی (کنش) باز می‌مانیم.
ارادی بودن	- کنش به اراده انسان وابسته است. - تا اراده و خواست انسان نباشد، کنش صورت نمی‌گیرد. - فعالیت‌های ناخودآگاه (ضربان قلب، گردش خون و ...) غیرارادی‌اند و کنش محسوب نمی‌شوند.	انتخاب یک کار در دوراهی‌ها، ناشی از ارادی بودن کنش است.
هدفدار بودن	- هدفدار بودن کنش، پاسخی است به پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» - فعالیت انسان همواره با قصد و هدفی خاص صورت می‌پذیرد. - ممکن است قصد انسان از انجام کنش محقق نشود.	- باز کردن پنجره (کنش) برای عوض شدن هوا - رفتن به رودخانه (کنش) برای ماهیگیری و یا شنا کردن
معنادار بودن	- کنش انسان برخلاف سایر موجودات، معنادار است. - انسان‌ها با توجه به معنای کنش خود، آن را انجام می‌دهند.	- بالا بردن دست (کنش) به معنای اعتراض و یا اجازه خواستن - بوق زدن راننده (کنش) به معنای خداحافظی با خانواده‌اش

آثار و پیامدهای کنش انسانی

- هر کنشی آثار و پیامدهایی دارد.
- آثار و پیامدهای کنش انسانی، همواره وابسته به اراده و آگاهی انسان‌ها نیست.
- پیامدهای کنش انسانی به دو دسته ارادی و غیرارادی تقسیم می‌شوند:

پیامدها	توضیحات	مثال
پیامدهای ارادی	- به اراده افراد انسانی، یعنی خودِ کنشگر و با افراد دیگر وابسته است. - این دسته از پیامدها، خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را انجام دهد. - این پیامدها احتمالی هستند؛ یعنی ممکن است انجام بشوند یا انجام نشوند.	درس خواندن دانشجو (کنش) و به دنبال آن پاسخ به پرسش‌های امتحانی (وابسته به اراده خود دانشجو) و دادن نمره خوب توسط استاد (پیامد ارادی وابسته به اراده افراد دیگر)
پیامدهای غیرارادی	- به اراده افراد انسانی بستگی ندارد. - این دسته از پیامدها، کنش نیستند و لازم نیست کنشگری آن‌ها را اراده کند. - نتیجه طبیعی کنش هستند. - این پیامدها قطعی است؛ یعنی حتماً انجام می‌شود.	- تغییر هوای کلاس (پیامد غیرارادی) به دنبال باز کردن پنجره (کنش) - پاکیزگی مداوم دست و صورت (پیامد غیرارادی) به دنبال وضو گرفتن مداوم (کنش)

نکته

در بسیاری از موارد، آدمیان، کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها به دلیل پیامدهای نامطلوبشان خودداری می‌کنند.

۱- در کدام گزینه، همه موارد کنش انسانی هستند؟

۱

- (۱) بیدار شدن - برخاستن - تنفس
(۲) بیدار کردن - عطسه کردن - نقاشی
(۳) خرید کردن - کوهنوردی - سخنرانی
(۴) یادگیری - تأثر - لغزیدن

۲- «این‌که دانش‌آموزان برای اجازه خواستن از معلم دست خود را بالا می‌آورند» و «کنش محسوب نشدن فعالیت‌هایی مثل ضربان قلب، گردش

۲

خون و ...»، به ترتیب به کدام یک از ویژگی‌های کنش انسانی اشاره دارد؟

(آزمون کانون ۸ بهمن ۹۵ - مرتبط با متن صفحه‌های ۴ و ۵)

- (۱) آگاهانه بودن - ارادی بودن
(۲) معنادار بودن - هدفدار بودن
(۳) آگاهانه بودن - هدفدار بودن
(۴) معنادار بودن - ارادی بودن

۳- این‌که فردی بداند که دزدی کار درستی نیست ولی برای تأمین معاش خود دست به آن کار بزند، به کدام ویژگی کنش انسانی اشاره دارد؟

۳

(آزمون کانون ۱۱ بهمن ۹۲ - مرتبط با متن صفحه ۴)

- (۱) انسان علاوه بر آگاهی، باید انجام فعالیت را اراده یا انتخاب کند.
(۲) کنش‌های انسانی را بدون توجه به معنای آن‌ها نمی‌توانیم بشناسیم.
(۳) کنش‌های انسانی با موقعیت‌های زمانی و اجتماعی متناسب است.
(۴) فعالیت انسان به آگاهی او وابسته است.

(آزمون کانون ۷ بهمن ۹۳ - مرتبط با متن صفحه ۳)

۴- عامل تمایز کنش انسانی از فعالیت مخلوقات دیگر چیست؟

۴

- (۱) ویژگی‌های کنش انسانی
(۲) تعریف کنش انسانی
(۳) پیامدهای کنش انسانی
(۴) انواع کنش انسانی

(آزمون کانون ۷ آذر ۹۳ - مرتبط با متن صفحه ۴)

۵- به دلیل کدام ویژگی کنش انسانی، کودکان قادر به حرف زدن نیستند؟

۵

- (۱) ارادی بودن - فهم اراده مخاطب
(۲) آگاهانه بودن - فهم اراده مخاطب
(۳) ارادی بودن - درک معنای رفتار مخاطب
(۴) آگاهانه بودن - درک معنای رفتار مخاطب

(آزمون کانون ۹ بهمن ۹۴ - مرتبط با متن صفحه‌های ۳، ۴ و ۵)

۶- هریک از عبارات زیر، به ترتیب با کدام ویژگی کنش انسانی مرتبط است؟

۶

- ناتوانی کودکان در حرف زدن
- تصمیم به انجام کاری با وجود آگاهی به غلط بودن آن کار
- بلندشدن دانش‌آموزان در هنگام ورود معلم به کلاس

- (۱) آگاهانه بودن - ارادی بودن - تناسب داشتن با موقعیت‌های مکانی و اجتماعی
(۲) آگاهانه بودن - هدفدار بودن - معنادار بودن
(۳) ارادی بودن - هدفدار بودن - معنادار بودن
(۴) آگاهانه بودن - ارادی بودن - معنادار بودن

(آزمون کانون ۹ بهمن ۹۴ - مرتبط با متن صفحه‌های ۳، ۴ و ۶)

۷- گزینه نادرست را انتخاب کنید.

۷

- (۱) تفاوت‌های کنش انسانی با فعالیت‌های طبیعی، ویژگی‌های کنش انسانی‌اند.
(۲) اگر فعالیت انسان به مقصود مورد نظر خود نرسد، کنش انسانی تحقق نیافته است.
(۳) پیامدهای ارادی کنش انسانی علاوه بر اراده خود کنشگر، به اراده افراد دیگر نیز می‌تواند وابسته باشد.
(۴) در بسیاری از موارد آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن انجام می‌دهند.

۸- فعالیت‌هایی مانند ... کنش انسانی نیستند؛ زیرا بدون ... انجام می‌شوند. کنش انسانی با توجه به آگاهی‌ای که بر اساس آن شکل می‌گیرد و

(آزمون کانون ۹ بهمن ۹۴ - مرتبط با متن صفحه‌های ۳ و ۴)

هدفی که دنبال می‌کند، دارای ... است که به ویژگی ... اشاره دارد.

۸

- (۱) راه رفتن و نشستن - ادراک و تفکر - معنای خاصی - معنادار بودن
(۲) پلک زدن - اراده و آگاهی انسان - هدف خاصی - هدفدار بودن
(۳) ضربان قلب - اراده و آگاهی انسان - معنای خاصی - معنادار بودن
(۴) خلق یک اثر هنری - ادراک و تفکر - هدف خاصی - هدفدار بودن

۹- کدام یک از گزینه‌های زیر با عبارت «سخن گفتن فقط صداهایی نیست که با اراده و آگاهی از دهان خارج می‌شوند» ارتباط دارد؟

(آزمون کانون ۲۱ اسفند ۹۴ - مرتبط با متن صفحه ۹)

- (۱) پدیده‌های طبیعی مستقل از معانی و اهدافی هستند که انسان‌ها در نظر می‌گیرند.
- (۲) علوم می‌که به شناخت و فهم اصوات انسانی می‌پردازند جزء علوم انسانی نیستند.
- (۳) شناخت صداهای انسانی مستقل از اغراض و اهداف انسان‌هاست.
- (۴) شناخت کنش‌های انسانی بدون فهم و معانی آن ممکن نیست.

(آزمون کانون ۷ فروردین ۹۵ - مرتبط با متن صفحه‌های ۴ و ۶)

۱۰- کدام گزینه درست است؟

- (۱) دانش‌آموزی که با انتخاب خود کتاب درسی‌اش را مطالعه می‌کند، یادگیری‌اش، پیامد ارادی عمل اوست.
- (۲) کنش انسانی با توجه به ادراک و تناسبی که بر اساس آن شکل می‌گیرد، دارای معنای خاصی است.
- (۳) بچه‌ها به علت عدم اراده بیان کلمات، نمی‌توانند حرف بزنند.
- (۴) معنای کنش انسانی در امتداد آگاهی، اراده و اهدافی که دنبال می‌کند، شکل می‌گیرد.

صفحه‌های ۵ تا ۷ کتاب درسی

۱۰
سؤال

پیامدهای کنش انسانی

(آزمون کانون ۲۱ مهر ۹۶ - مرتبط با متن صفحه‌های ۳، ۴ و ۶)

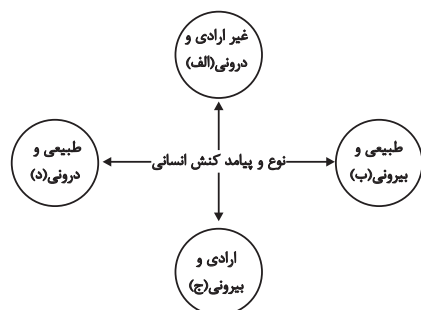
۱۱- در ارتباط با کنش انسانی و پیامدهای آن، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) هنگامی که دانش‌آموز درسی را به خوبی یاد گرفته است، دادن نمره خوب توسط معلم، حق مسلم و پیامد طبیعی کنش او است.
- (۲) همه موجودات، اعم از انسان و غیرانسان همواره مشغول فعالیت و انجام کاری هستند.
- (۳) کارهایی مانند سرفه کردن که بدون اراده از انسان سر می‌زنند، کنش انسانی به حساب نمی‌آیند.
- (۴) ویژگی‌های کنش انسانی وجوه تمایز فعالیت طبیعی از کنش انسانی محسوب می‌شوند.

(آزمون کانون ۵ آذر ۹۵ - مرتبط با متن صفحه‌های ۴، ۶ و ۹)

۱۲- هریک از موارد زیر به ترتیب به کدام قسمت از نمودار، مربوط است؟

سرخیز بودن/ یاد گرفتن درس/ دادن نمره خوب توسط معلم/ بوق زدن

(۱) ج - الف - ج - ج

(۲) ج - الف - ج - د

(۳) الف - الف - ب - ب

(۴) ب - ب - د - ج

۱۳- دانش‌آموزی کتاب درسی خود را به درستی مطالعه می‌کند، مطالب درس را به خوبی یاد می‌گیرد و به پرسش‌های آزمون پاسخ می‌دهد. معلم

نیز متناسب با تلاش او نمره قبولی می‌دهد و او به کلاس بالاتر راه پیدا می‌کند. پیامد ارادی فعالیت این دانش‌آموز کدام است؟

(آزمون کانون ۵ آذر ۹۵ - مرتبط با متن صفحه ۶)

- (۱) یادگیری درس‌ها
- (۲) مطالعه کتاب درسی
- (۳) راه‌یابی به کلاس بالاتر
- (۴) پاسخ‌گویی به سوالات امتحانی

(آزمون کانون ۲۰ اسفند ۹۵ - مرتبط با متن صفحه ۶)

۱۴- کدام یک از پیامدهای کنش انسانی، به ترتیب احتمالی و قطعی است؟

- (۱) ارادی - طبیعی
- (۲) ارادی - ارادی
- (۳) غیرارادی - ارادی
- (۴) غیرارادی - طبیعی

۱۵- به ترتیب، «پاسخ دادن به سؤالات کنکور، قبولی در کنکور و به خاطر ماندن در کلاس» هر یک مربوط به کدام یک از پیامدهای ارادی یا غیرارادی کنش انسان

(آزمون کانون ۷ آذر ۹۳ - مرتبط با متن صفحه ۶)

- (۱) غیرارادی - غیرارادی - ارادی
- (۲) ارادی - غیرارادی - ارادی
- (۳) غیرارادی - ارادی - غیرارادی
- (۴) ارادی - ارادی - غیرارادی

(آزمون کانون ۱۰ بهمن ۹۳ - مرتبط با متن صفحه ۶)

۱۶- تفاوت پیامدهای انواع کنش‌های انسانی در کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

(۱) پیامدهای طبیعی و غیرارادی کنش انسانی قطعی است، یعنی حتماً انجام می‌شود.

(۲) پیامدهای ارادی کنش‌های انسانی قطعی و حتمی است.

(۳) پیامدهای هر دو دسته از کنش‌ها به اراده و خواست انسان‌ها وابسته است.

(۴) کنش‌های ارادی انسان‌ها در همه موارد بدون توجه به پیامدها انجام می‌شود، لذا قابل مقایسه با کنش‌های طبیعی نیستند.

(آزمون کانون ۱ خرداد ۹۴ - مرتبط با متن صفحه‌های ۳، ۴ و ۶)

۱۷- پیامد کنش ... انسان قطعی است و ... یک کنش انسانی محسوب می‌شود.

(۱) ارادی - ضربان قلب

(۲) طبیعی و غیرارادی - ضربان قلب

(۳) طبیعی و غیرارادی - ادراک و تفکر

(۴) ارادی - ادراک و تفکر

۱۸- بیت «آب این جوی به سرچشمه نمی‌گردد باز/ بهتر آن است که غفلت نکنیم از آغاز»، به پیامدهای ... کنش انسانی اشاره می‌کند که ... بوده

و به اراده افراد انسانی وابستگی

(۱) طبیعی - احتمالی - ندارند

(۲) غیرارادی - قطعی - دارند

(۳) غیرارادی - قطعی - ندارند

(۴) طبیعی - احتمالی - دارند

(کنکور سراسری ۹۱ - مرتبط با متن صفحه ۶)

۱۹- هر یک از عبارات زیر به‌ترتیب مربوط به کدام قسمت از نمودار است؟

- یادگرفتن درس

- شکست ناشی از تصمیم احساسی

- قبولی در امتحان

- نشاط پس از ورزش

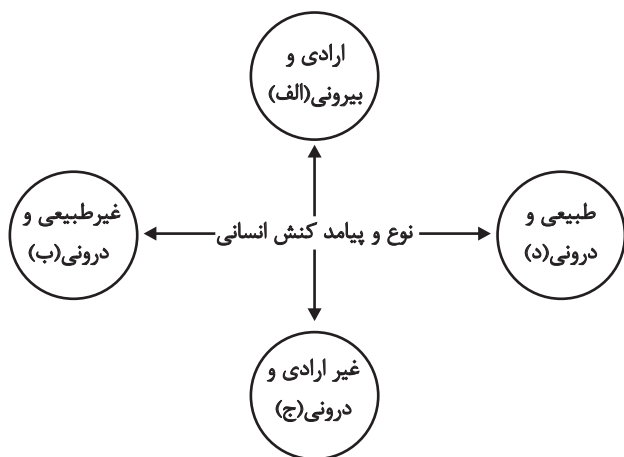
(۱) الف - د - ج - الف

(۲) ب - الف - ج - د

(۳) ج - الف - الف - ب

(۴) ج - ج - الف - د

(کنکور خارج از کشور ۹۴ - مرتبط با متن صفحه‌های ۴، ۶ و ۹)

(کنکور خارج از کشور ۹۴ - مرتبط با متن صفحه‌های ۶، ۹، ۱۲ و ۷۰)

۲۰- در متن زیر، مفاهیم جامعه‌شناسی به‌کار رفته را به‌ترتیب مشخص کنید.

«در یک ایستگاه مترو، عده‌ای از مسافران بدون رعایت حق تقدم به سمت درها هجوم آوردند. دو مسافر سالمند از قطار جا ماندند. جوانی

که شاهد این صحنه بود متأثر شده و به مأمور ایستگاه اعتراض کرد که در مورد رعایت نوبت به مسافران تذکر دهد.»

(۱) کنش اجتماعی - پیامد غیرارادی کنش اجتماعی - ارزش اجتماعی - کنترل اجتماعی

(۲) کنش انسانی - پیامد ارادی کنش اجتماعی - هنجار اجتماعی - جامعه‌پذیری

(۳) کنش اجتماعی - پیامد غیرطبیعی کنش اجتماعی - کنش انسانی - جامعه‌پذیری

(۴) پدیده اجتماعی - کنش اجتماعی - هنجار اجتماعی - کنترل اجتماعی

پدیده‌های اجتماعی

کنش اجتماعی

اقسام کنش انسانی:

معیار تقسیم‌بندی	انواع	مثال
ارادهٔ افراد	ارادی	پیامد: قبولی در امتحان پس از مطالعه
	غیرارادی	پیامد: نشاط پس از ورزش
منشأ	درونی (درون انسان)	ادراک و تفکر
	بیرونی (بیرون از انسان)	راه رفتن و نشستن
اهمیت نقش دیگران	فردی	غذا خوردن به تنهایی
	اجتماعی	لباس پوشیدن در جمعی خاص

ویژگی‌های کنش اجتماعی:

- ۱- با توجه به دیگران انجام می‌شود.
- ۲- آگاهی و ارادهٔ کنشگر در آن، ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست.
- ۳- تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد. مثال: ایستادن راننده پشت چراغ قرمز (مقررات مورد قبول دیگران) در نیمه‌شب و به دور از چشم دیگران نیز یک کنش اجتماعی است.

نکته

کنش‌هایی که در حضور فیزیکی دیگران، ولی بدون توجه به آن‌ها اتفاق می‌افتد، کنش اجتماعی نیستند. مثال: دانش‌آموزی که با وجود حضور در کلاس درس، در ذهن خود رودخانه‌ای خروشان را تصور می‌کند.

پدیده‌های اجتماعی

نکته

- شیوهٔ انجام کنش اجتماعی است. - مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است. - مثال: شیوه‌های معین احوال‌پرسی در هر جامعه	هنجارهای اجتماعی
- آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش همگان هستند. - افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند. - مثال: رعایت نوبت در صف اتوبوس و مترو	ارزش‌های اجتماعی

پدیده‌های اجتماعی و ویژگی‌های آن:

- به کنش اجتماعی و پیامدهای آن، پدیدهٔ اجتماعی می‌گویند.
- کنش اجتماعی، خردترین پدیدهٔ اجتماعی است و سایر پدیده‌ها، آثار و پیامدهای آن می‌باشند.
- بسیاری از آداب‌هایی که انسان‌ها مراعات می‌کنند، محصول پدیده‌های اجتماعی هستند که به صورت فرصت‌ها و محدودیت‌ها، پیش روی او قرار می‌گیرند.
- نمادها، ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، نمونه‌هایی از پدیده‌های اجتماعی هستند.
- از آن‌جا که افراد انسانی، با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند.

چگونگی شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی:

مراحل	توضیحات	مثال
گام نخست	تحقق پدیده اجتماعی از طریق کنش اجتماعی	تحقق ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی (به‌عنوان یک پدیده اجتماعی) از طریق کنش اجتماعی
گام دوم	ضروری ساختن پدیده‌ها	ضروری ساختن پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی برای رعایت ارزش‌ها و هنجارها
گام نهایی	تداوم بخشیدن به پدیده‌ها	عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی (تداوم بخشیدن به یک ارزش یا هنجار اجتماعی)

فرصت‌ها و محدودیت‌های پدیده‌های اجتماعی:

- پدیده‌های اجتماعی به‌مرور، از انسان‌هایی که آن‌ها را به‌وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند.
- این موضوع (استقلال پدیده‌ها از انسان‌ها)، **فرصت‌ها و محدودیت‌هایی** را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کند.
- این روند تا جایی ادامه پیدا می‌کند که افراد احساس می‌کنند «پدیده‌های اجتماعی» همانند «پدیده‌های طبیعی» هستند؛ در حالی که پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق نکرده‌اند.

بخوانیم و بدانیم:

متفکران اجتماعی، به وجود آمدن پدیده‌های اجتماعی از طریق کنش اجتماعی را «**برونی‌سازی**» و تأثیر پدیده‌های اجتماعی بر افراد و کنش‌های اجتماعی آن‌ها را «**درونی‌سازی**» می‌نامند.

صفحه‌های ۹ تا ۱۴ کتاب درسی

۲۰
سؤال

کنش اجتماعی و پدیده‌های اجتماعی

۲۱- کنشی که با توجه به دیگران انجام می‌شود، ... است و ... به‌ترتیب از انواع کنش‌های بیرونی و درونی انسان‌ها هستند.

(آزمون کانون ۲۱ مهر ۹۶ - مرتبط با متن صفحه ۹)

۱

- کنش فردی - راه رفتن و مطالعه کردن
- کنش فردی - تفکر و ادراک
- کنش اجتماعی - نقاشی کردن و تفکر
- کنش اجتماعی - ادراک و نشست

(آزمون کانون ۲۳ اسفند ۹۲ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۲۲- کدام عبارت در رابطه با کنش اجتماعی صحیح نیست؟

۲

- کنش اجتماعی نوعی از کنش انسانی است.
- کنش‌های اجتماعی و پیامدهایی که به‌دنبال دارند، همان پدیده‌های اجتماعی‌اند.
- در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده آدمی، ویژگی‌ها و اعمال دیگران را در نظر می‌گیرد.
- در کنش اجتماعی، لزوماً باید به غیر از فرد، افراد دیگری نیز حضور داشته باشند.

۲۳- فردی در حال آواز خواندن با صدای بلند در یک محیط عمومی است. عمل آواز خواندن فرد یکی از موارد ... محسوب می‌شود و اگر فرد برای رعایت حقوق دیگران آواز خواندن خود را قطع کند، در این صورت ... به‌وجود می‌آید.

(آزمون کانون ۱ دی ۹۶ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۳

- کنش فردی - هنجار
- کنش اجتماعی - ارزش
- کنش اجتماعی - هنجار
- کنش فردی - ارزش

(آزمون کانون ۵ آذر ۹۵ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

۲۴- به‌ترتیب، هر یک از عبارات زیر، نتیجه و تعریف چیست؟

۴

«شیوه کنش اجتماعی که مورد قبول افراد جامعه است.»، «معنادار بودن پدیده‌های اجتماعی» و «نخستین پدیده اجتماعی»

- ارزش اجتماعی - آگاهی و اراده - هنجار اجتماعی
- ارزش اجتماعی - آگاهی و اراده - کنش اجتماعی
- هنجار اجتماعی - آگاهی و اراده و هدف - هنجار اجتماعی
- هنجار اجتماعی - آگاهی و اراده و هدف - کنش اجتماعی

۲۵- کدام گزینه در مورد کنش انسانی، کنش اجتماعی، هنجارها و ارزش‌ها صحیح است؟

- ۵
- ۱) کنش انسانی، بدون کنش اجتماعی شکل نمی‌گیرد.
 - ۲) کنش اجتماعی بدون هنجارها شکل نمی‌گیرد.
 - ۳) بدون کنش اجتماعی هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد.
 - ۴) ارزش‌ها بدون کنش انسانی شکل نمی‌گیرند.

۲۶- به ترتیب، عامل تداوم ارزش‌ها و هنجارها و پیامدهای کنش اجتماعی چیست؟

- ۶
- ۱) عمل افراد - هنجارهای اجتماعی و ارزش‌های اجتماعی
 - ۲) استقلال پدیده‌های اجتماعی - هنجارهای اجتماعی و ارزش‌های اجتماعی
 - ۳) عمل افراد - ارادی بودن و غیرارادی بودن
 - ۴) استقلال پدیده‌های اجتماعی - ارادی بودن و غیرارادی بودن

۲۷- هر یک از گزاره‌های زیر، مربوط به کدام پدیده اجتماعی است؟ (به ترتیب)

- ۷
- «گرایش و تمایل داشتن افراد جامعه نسبت به آن - مورد توجه و پذیرش همگان - مورد قبول افراد جامعه»
- ۱) هنجار اجتماعی - هنجار اجتماعی - کنش اجتماعی
 - ۲) ارزش اجتماعی - ارزش اجتماعی - کنش اجتماعی
 - ۳) هنجار اجتماعی - ارزش اجتماعی - کنش اجتماعی
 - ۴) ارزش اجتماعی - ارزش اجتماعی - هنجار اجتماعی

۲۸- شیوه تحقق هنجارها و ارزش‌ها چیست و کدامیک از موارد را نمی‌توان در زمره پدیده‌های اجتماعی در نظر گرفت؟

- ۸
- ۱) کنترل اجتماعی - بالا رفتن از دیوار خانه‌ای که ساکنانش نباشند.
 - ۲) جامعه‌پذیری - بالا رفتن از دیوار خانه‌ای که ساکنانش نباشند.
 - ۳) خرده‌نظام‌ها - سیگار کشیدن در تنهایی
 - ۴) کنش‌های اجتماعی - سیگار کشیدن در تنهایی

۲۹- فردی که به تنهایی در اتاقی سیگار می‌کشد، در حال انجام یک کنش ... است. حال اگر فرد دیگری وارد اتاق شود، سیگار کشیدن او یک کنش

- ۹
- اجتماعی می‌شود و پای ... و ... را به میان می‌آورد که مثال آن به ترتیب، ... و ... است.
- ۱) انسانی - هنجارها - ارزش‌ها - خاموش کردن سیگار - رعایت حقوق دیگری
 - ۲) انسانی - هنجارها - ارزش‌ها - رعایت حقوق دیگری - خاموش کردن سیگار
 - ۳) فردی - جامعه‌پذیری - کنترل اجتماعی - آشنا کردن با آسیب‌های سیگار کشیدن - ممنوعیت در مکان‌های عمومی
 - ۴) فردی - جامعه‌پذیری - کنترل اجتماعی - ممنوعیت در مکان‌های عمومی - آشنا کردن با آسیب‌های سیگار کشیدن

۳۰- اگر ... نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد، پدیده‌های اجتماعی در ... شکل می‌گیرند.

- ۱۰
- ۱) کنش اجتماعی - تناسب با دیگر پدیده‌های اجتماعی
 - ۲) جامعه‌پذیری - تناسب با دیگر پدیده‌های اجتماعی
 - ۳) جامعه‌پذیری - کنترل نظام‌های اجتماعی
 - ۴) کنش اجتماعی - کنترل نظام‌های اجتماعی

۳۱- تفاوت چگونگی برخورد فرد با دوست یا معلم به کدام مورد اشاره دارد و کدامیک از پیامدهای کنش انسانی، احتمالی است؟

- ۱۱
- ۱) ارادی و معنادار بودن - پیامدهایی که به اراده انسان وابسته است.
 - ۲) ارادی و معنادار بودن - پیامدهای غیرارادی
 - ۳) تناسب داشتن با موقعیت - پیامدهایی که به اراده انسان وابسته است.
 - ۴) تناسب داشتن با موقعیت - پیامدهای غیرارادی

۳۲- هریک از موارد ذکر شده، مربوط به کدامیک از مفاهیم است؟

- ۱۲
- الف) امنیت، حقیقت و عدالت
- ب) رعایت حق تقدم در هنگام سوار شدن به اتوبوس
- ج) آشنا کردن افراد جامعه با آسیب‌های مواد مخدر

۳۳- کدام موارد، به ترتیب در توصیف هنجار اجتماعی و کنش اجتماعی، صحیح است؟

- ۱۳
- ۱) اگر نباشد هیچ کنشی شکل نمی‌گیرد. - با تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه پدیده جامعه‌پذیری را ایجاد می‌کند.
 - ۲) شیوه کنش اجتماعی مورد قبول جامعه از پدیده اجتماعی است. - در سایه آن، آرمان‌های اجتماعی محقق می‌شود.
 - ۳) از طریق پدیده‌های اجتماعی، تحقق پیدا می‌کند. - زمانی شکل می‌گیرد که پای ارزش‌ها و هنجارها به میان آورده شود.
 - ۴) در سایه کنش اجتماعی شکل می‌گیرد. - افراد یک جامعه نسبت به آن گرایش و تمایل دارند.

۳۴- کدام موارد، به ترتیب در توصیف هنجار اجتماعی و کنش اجتماعی، صحیح است؟

- ۱۴
- ۱) اگر نباشد هیچ کنشی شکل نمی‌گیرد. - با تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه پدیده جامعه‌پذیری را ایجاد می‌کند.
 - ۲) شیوه کنش اجتماعی مورد قبول جامعه از پدیده اجتماعی است. - در سایه آن، آرمان‌های اجتماعی محقق می‌شود.
 - ۳) از طریق پدیده‌های اجتماعی، تحقق پیدا می‌کند. - زمانی شکل می‌گیرد که پای ارزش‌ها و هنجارها به میان آورده شود.
 - ۴) در سایه کنش اجتماعی شکل می‌گیرد. - افراد یک جامعه نسبت به آن گرایش و تمایل دارند.

۳۴- کدام یک در ارتباط با پدیده اجتماعی صحیح نیست اما در رابطه با ارزش اجتماعی، صحیح است؟ (کنکور سراسری ۹۲ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

۱۴

- (۱) کنش‌های انسانی و پیامدهایی که به دنبال دارند، همان پدیده‌های اجتماعی‌اند. - ارزش‌های اجتماعی مقتضی کنش‌های متناسب با خود هستند.
- (۲) هر یک از پدیده‌های اجتماعی در تناسب با دیگر پدیده‌های اجتماعی شکل می‌گیرد. - اگر کنش انسانی نباشد، هیچ یک از ارزش‌های اجتماعی محقق نمی‌شوند.
- (۳) پدیده‌های اجتماعی مستقل از یکدیگر تحقق پیدا نمی‌کنند. - ارزش‌های اجتماعی، آن دسته از ارزش‌هایی هستند که افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند.
- (۴) نخستین پدیده اجتماعی، کنش اجتماعی است. - ارزش‌هایی که صورت اجتماعی پیدا کرده باشند، کنش‌هایی را که متناسب با ارزش‌های ناشناخته و مغایر باشند، کنترل می‌کنند.

۳۵- کدام یک، پیامد تحقق ارزش‌ها و هنجارها از طریق کنش اجتماعی را به درستی نمایان می‌کند؟ (کنکور خارج از کشور ۹۷ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

۱۵

- (۱) الف: تعلیم و تربیت ← ایجاد جامعه‌پذیری ← کنترل اجتماعی
- ب: تعیین انتظارات و توقعات ← ایجاد نقش‌های اجتماعی ← نظام اجتماعی خرد و کلان
- (۲) الف: شکل‌گیری انتظارات و توقعات ← کنترل اجتماعی ← ایجاد جامعه‌پذیری
- ب: تشویق و تنبیه ← پیدایش نقش‌های اجتماعی ← نظام اجتماعی خرد و کلان
- (۳) الف: پیدایش نقش‌های اجتماعی ← ایجاد جامعه‌پذیری ← کنترل اجتماعی
- ب: تعلیم و تربیت ← تعیین انتظارات و توقعات ← نظام اجتماعی خرد و کلان
- (۴) الف: تعلیم و تشویق ← تعیین انتظارات و توقعات ← کنترل اجتماعی
- ب: ایجاد جامعه‌پذیری ← پیدایش نقش‌های اجتماعی ← تعلیم و تربیت

۳۶- به ترتیب صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید. (آزمون کانون ۲۲ تیر ۹۷ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۶

- به وجود آمدن پدیده اجتماعی از طریق کنش اجتماعی را برونی‌سازی می‌گویند.
- کنش اجتماعی تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت می‌گیرد.
- کنشی که ناظر به گذشتگان، معاصران و آیندگان صورت می‌گیرد، متفاوت است.
- پدیده‌های اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی اجتماعی انسان‌ها ایجاد می‌کنند.
- (۱) غ - ص - ص - غ (۲) ص - غ - ص - ص (۳) غ - غ - ص - غ (۴) ص - ص - ص - غ

۳۷- در ارتباط با پدیده‌های اجتماعی کدام گزینه نادرست است؟ (آزمون کانون ۲۲ تیر ۹۷ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۷

- (۱) ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق پیدا می‌کنند و پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند.
- (۲) از آن‌جا که افراد انسانی با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند.
- (۳) پدیده‌های اجتماعی از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند مستقل‌اند؛ همانند پدیده‌های طبیعی.
- (۴) برای شناخت عمیق‌تر کنش اجتماعی، لازم است بیش‌تر به واژه دیگران بپردازیم.

۳۸- به ترتیب هریک از عبارات زیر تعریف کدام یک از موارد داده شده است؟ (مرتبط با متن صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

۱۸

- خردترین پدیده اجتماعی
- شیوه کنش اجتماعی که مورد قبول همگان است.
- تأثیر پدیده‌های اجتماعی بر افراد و کنش اجتماعی آن‌ها
- (۱) کنش انسانی - ارزش اجتماعی - برونی‌سازی
- (۲) کنش انسانی - هنجار اجتماعی - درونی‌سازی
- (۳) کنش اجتماعی - هنجار اجتماعی - درونی‌سازی
- (۴) کنش اجتماعی - هنجار اجتماعی - برونی‌سازی

۳۹- کدام گزاره در رابطه با پدیده‌های اجتماعی درست است؟ (مرتبط با متن صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳)

۱۹

- (۱) کنش اجتماعی ناظر به دیگران و تنها در حضور فیزیکی آنان صورت می‌گیرد.
- (۲) نظام اجتماعی کلان‌ترین پدیده اجتماعی است و سایر پدیده‌های اجتماعی، از آثار و پیامدهای آن می‌باشند.
- (۳) کنش‌های اجتماعی بعد از آن که از طریق هنجارها و ارزش‌های انسان‌ها تحقق پیدا کنند، کنترل اجتماعی را ایجاد می‌کنند.
- (۴) پدیده‌های اجتماعی به مرور زمان، از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند.

۴۰- به ترتیب کدام یک از پدیده‌های اجتماعی مورد توجه و پذیرش همگان، کدام یک مورد قبول افراد جامعه است؟ (مرتبط با متن صفحه ۱۲)

۲۰

- (۱) هنجار اجتماعی - ارزش اجتماعی
- (۲) ارزش اجتماعی - هنجار اجتماعی
- (۳) پدیده‌های اجتماعی کلان - ارزش اجتماعی
- (۴) پدیده‌های اجتماعی خرد - هنجار اجتماعی

جهان اجتماعی

تصور انسان از جهان اجتماعی

جهان، واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود. مثال: جهان طبیعت و جهان غرب
جهان اجتماعی:

مجموعه پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی را شکل می‌دهند.

برای شناخت بهتر جهان اجتماعی، می‌توان آن را با پدیده‌های مختلف همچون موجودات زنده مقایسه نمود.

مقایسه جهان اجتماعی با موجودات زنده (اندام‌وار، ارگانیسم):

معیار مقایسه	موجودات اندام‌وار (مثل انسان و حیوانات)	جهان اجتماعی (حاصل کنش‌های اجتماعی انسان)
اعضا	- اندام و اجزای متفاوتی دارند. - به یکدیگر وابسته‌اند. - هر کدام نیاز دیگری را تأمین می‌کنند.	- اعضای مختلفی دارند. - در ارتباط با هم از نوعی نظم برخوردارند.
عضویت اعضا و نظم آن‌ها	- تکوینی است. - براساس اراده و آگاهی به وجود نمی‌آید. - عضویت و نظم آن با اراده اعضا تغییر نمی‌کند.	- با اراده و آگاهی انسان تعریف می‌شود. - عضویت انسان‌ها در آن با قرارداد آن به وجود می‌آید. - نقش‌ها، حقوق و تکالیف اعضا به اراده خودشان است. - نظم آن، اعتباری و آگاهی و شناختی که براساس آن شکل می‌گیرد، عمومی و مشترک است.
شیوه تداوم	- از طریق زاد و ولد خود را در طول زمان تداوم می‌بخشند. - ویژگی‌های آن‌ها از طریق وراثت از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود.	- با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد، تداوم می‌یابد. - فرهنگ از طریق آموزش و تعلیم و تربیت منتقل می‌شود. - اگر یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد. - اگر یک نسل نتواند فرهنگ خود را انتقال دهد، جهان اجتماعی آن‌ها دگرگون می‌شود.

گستره جهان اجتماعی

در یک نگاه کلی، پدیده‌ها به سه گروه تقسیم می‌شوند:

جایگاه	توضیحات	مثال
درون جهان اجتماعی	پدیده‌های اجتماعی (یعنی کنش‌ها و پیامدهای آن) به جهان اجتماعی تعلق دارند.	- احترام به قانون (کنش اجتماعی) - خانواده (پیامد کنش اجتماعی)
بیرون جهان اجتماعی	پدیده‌های طبیعی و بیرون جهان اجتماعی‌اند. تأثیرات تعیین‌کننده‌ای بر کنش‌های اجتماعی انسان‌ها ندارند.	کهکشان‌ها، اجرام آسمانی و ... (در صورتی که تأثیری بر کنش اجتماعی انسان نداشته باشند)
نامعلوم	پدیده‌های تکوینی (طبیعی یا فوق طبیعی) و بیرون از جهان اجتماعی هستند. تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی انسان‌ها ندارند.	- پدیده‌های جهان طبیعت: زلزله و خشکسالی و ... - تأثیرات فراوانی بر زندگی انسان‌ها دارند. - پدیده‌های جهان ماورای طبیعی: خداوند، فرشتگان و جهان ماورای طبیعت - شناخت این موارد، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

هر یک از موجودات بیرون جهان اجتماعی (طبیعی و ماورای طبیعی)، به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند، در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

(آزمون کانون ۸ بهمن ۹۵ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۴۱- کدام عبارت در رابطه با «مقایسه جهان اجتماعی و موجودات زنده» نادرست است؟

۱

- (۱) شباهت جهان اجتماعی با موجود زنده در تشکیل شدن آن دو از اعضای مختلف است.
- (۲) انسان‌ها با پذیرش و قبول عضویت خود در قالب مشاغل مختلف به جهان اجتماعی راه می‌یابند.
- (۳) نظم و چینش عناصر جهان اجتماعی، با اراده انسان‌ها تعریف می‌شود و با اعتبار آن‌ها به وجود می‌آید.
- (۴) طبیعی و تکوینی بودن آگاهی و شناخت جهان اجتماعی، مهم‌ترین تفاوت این جهان با موجودات زنده است.

۴۲- جهان اجتماعی و نظم آن پدیده‌ای ... نیست، بلکه هستی ... دارد، هم‌چنین شناختی که جهان اجتماعی بر اساس آن شکل می‌گیرد ...

۲

است که ... نامیده می‌شود.

(آزمون کانون ۷ فروردین ۹۶ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

- (۱) تکوینی - آگاهانه - فردی - فرهنگ
- (۲) اعتباری - طبیعی - مشترک - اعتباریات
- (۳) تکوینی - آگاهانه - مشترک - فرهنگ
- (۴) اعتباری - طبیعی - فردی - اعتباریات

(آزمون کانون ۱۱ اردیبهشت ۹۶ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۵ و ۱۷)

۴۳- عبارات زیر، به ترتیب، با کدام موارد ارتباط دارند؟

۳

- بنی آدم اعضای یک پیکرند

- فرو ریختن یا دگرگون شدن جهان اجتماعی

- (۱) تشبیه جهان اجتماعی به موجودات زنده - عدم پذیرش عضویت در جهان اجتماعی توسط انسان‌ها
- (۲) اعضای موجود زنده به یکدیگر وابسته‌اند و اغلب نمی‌توانند به صورت مستقل دوام بیاورند. - عدم انتقال فرهنگ از طریق آموزش و تعلیم و تربیت
- (۳) تشبیه جهان اجتماعی به موجودات ارگانیسم - عدم انتقال فرهنگ از نسلی به نسل دیگر
- (۴) عضویت اعضای موجود زنده و روابط و ساختار آن‌ها تکوینی است. - یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند.

۴۴- عضویت اعضای موجودات زنده و روابط و ساختار آن‌ها چگونه است و این رابطه چه نتیجه‌ای دربر دارد؟

۴

- (۱) تکوینی - براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود می‌آید.
- (۲) اعتباری - براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید.
- (۳) اعتباری - با اراده اعضا تغییر می‌کند.
- (۴) تکوینی - با اراده اعضا تغییر نمی‌کند.

(آزمون کانون ۵ اردیبهشت ۹۳ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۴۵- کدام عبارت در مورد جهان اجتماعی صحیح است؟

۵

- (۱) چینش عناصر جهان اجتماعی، طبیعی است و براساس شناخت مشترک شکل می‌گیرد.
- (۲) جهان اجتماعی مانند موجود زنده، پدیده‌ای طبیعی و تکوینی است.
- (۳) جهان اجتماعی پدیده‌ای ارادی است که اعضا با پذیرش عضویت به آن راه می‌یابند.
- (۴) جهان اجتماعی، هستی آگاهانه‌ای دارد که یک آگاهی فردی و گروهی است.

۴۶- عبارت «در یک بازی جمعی بازیکنان نمی‌توانند نسبت به قواعد بازی یا عضویت دیگران بی‌اطلاع باشند یا قواعد و عضویت آنان را نپذیرند»، با

۶

کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط نیست؟

(آزمون کانون ۲۳ خرداد ۹۳ - مرتبط با متن صفحه ۱۶)

- (۱) آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، یک آگاهی فردی و خصوصی نیست بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.
- (۲) اعضای جهان اجتماعی از حقوق و تکالیف خود که متناسب با نقش آن‌هاست، آگاهی دارند.
- (۳) عضویت اعضا در یک بازی جمعی و روابط و ساختار آن‌ها تکوینی و غیراعتباری است و اعضا، از عضویت و نقش یک‌دیگر آگاهی دارند.
- (۴) به مجموعه شناخت مشترکی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، فرهنگ گفته می‌شود.

۴۷- اساس آگاهی و شناخت جهان اجتماعی ... است و تداوم زندگی جهان اجتماعی از طریق ... و تداوم زندگی موجودات زنده از طریق ...

۷

امکان پذیر است.

(آزمون کانون ۱۰ بهمن ۹۳ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

- (۱) شناخت فردی - انتقال فرهنگ - بازتولید ژنتیک
- (۲) شناخت عمومی - بازتولید صفات ارثی - انتقال ویژگی‌ها
- (۳) شناخت مشترک - بازتولید فرهنگ - صفات ارثی
- (۴) شناخت علمی - ویژگی‌های طبیعی - ویژگی‌های ژنتیک

(آزمون کانون ۷ فروردین ۹۴ - مرتبط با متن صفحه ۴۵)

۴۸- به ترتیب، با توجه به ویژگی‌های موجودات زنده، دلایل هریک از عبارات زیر چیست؟

۸

«عدم تغییر با اراده اعضا» - «برخورداری از چینش و نظم مناسب» - «در ارتباط با یکدیگر عمل کردن»

- (۱) تکوینی بودن عضویت اعضای موجودات زنده - تأمین هدف مشترک خود - عمل اعضا در ارتباط با یکدیگر برای حفظ حیات موجود زنده
- (۲) تکوینی بودن عضویت اعضای موجودات زنده - تأمین هدف مشترک خود - تأمین نیازهای اعضای دیگر
- (۳) وابسته بودن اعضای موجودات زنده - تکوینی بودن عضویت اعضای موجودات - عمل اعضا در ارتباط با یکدیگر برای حفظ حیات موجود زنده
- (۴) وابسته بودن اعضای موجودات زنده - تکوینی بودن عضویت اعضای موجودات - تأمین نیازهای اعضای دیگر

۴۹- در کدام گزینه تفاوت جهان اجتماعی با موجود زنده به درستی ارائه گردیده است؟

- ۱) جهان اجتماعی در مقایسه با موجود زنده، پدیده‌ای ارادی و اعتباری است.
- ۲) نظم جهان اجتماعی با اراده اعضا قابل تغییر نیست.
- ۳) برخلاف جهان اجتماعی، اعضای موجود زنده به هم وابسته نیستند.
- ۴) برخلاف موجود زنده، جهان اجتماعی در طول زمان تداوم ندارد.

۵۰- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با جهان اجتماعی و موجودات ارگانیک به ترتیب نادرست و درست است؟

(آزمون کانون ۳ اردیبهشت ۹۵ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

- ۱) در یک جهان اجتماعی، اعضا نسبت به عضویت دیگران و حقوق و تکالیف آنان آگاهی دارند. - اعضا برای حفظ حیات موجود زنده در ارتباط با هم عمل می‌کنند.
- ۲) اعضای جهان اجتماعی و روابط و ساختار آن‌ها و ورود آن‌ها به جهان اجتماعی تکوینی است. - اعضای موجود زنده از یکدیگر مستقل می‌باشند و برخی از آن‌ها نیازهای اعضای دیگر را تأمین می‌کنند.
- ۳) جهان اجتماعی و نظم آن، پدیده‌ای طبیعی و تکوینی نیست، بلکه هستی آگاهانه‌ای دارد و اساس شکل‌گیری جهان اجتماعی، آگاهی خصوصی است. - عضویت اعضا و روابط و ساختار آن‌ها با آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آیند و با اراده اعضا تغییر نمی‌کنند.
- ۴) هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد. - اعضا برای تأمین هدف مشترک خود از چینش و نظم مناسب برخوردارند.

صفحه‌های ۱۸ تا ۲۱ کتاب درسی

سؤال ۲۰

گستره جهان اجتماعی

۵۱- کدام گزینه، صحیح نیست؟

- ۱) ما برای شناخت پدیده‌هایی که به جهان اجتماعی تعلق دارند، به معیار و قاعده نیاز داریم.
- ۲) کنش‌های انسان‌ها و پیامدهای آن‌ها به جهان اجتماعی تعلق می‌گیرد.
- ۳) جهان، واژه‌ای است که برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود.
- ۴) پدیده‌های تکوینی نسبت به چگونگی ایجادشان به جهان اجتماعی راه می‌یابند.

(آزمون کانون ۱ دی ۹۶ - مرتبط با متن صفحه ۲۰)

۵۲- جهان اجتماعی بر کدام مورد دلالت دارد و معیار شناسایی پدیده‌های جهان اجتماعی کدام است؟

- ۱) پدیده‌هایی که در مجموعه‌های بزرگ قرار دارند. - تأثیرات تعیین‌کننده در کنش‌های اجتماعی
- ۲) پدیده‌هایی که در محدوده زندگی اجتماعی انسان قرار دارند. - ارتباط آن‌ها با زندگی اجتماعی
- ۳) پدیده‌هایی که در محدوده محیط طبیعی قرار دارند. - دگرگونی کنش‌های اجتماعی
- ۴) پدیده‌هایی که در محدوده جهان ماورای طبیعت قرار دارند. - ارتباط آن‌ها با زندگی اجتماعی

(آزمون کانون ۵ آذر ۹۵ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۵۳- به ترتیب هریک از عبارتهای زیر، به کدام قسمت جدول مربوط است؟

- کنش‌های اجتماعی انسان‌ها و پیامدهای آن‌ها
- ابداع راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب در مناطق خشک
- تغییر آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان و دگرگونی کنش‌های اجتماعی آنان با شناخت خداوند و فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی

معیارشناسی پدیده‌های جهان اجتماعی	پدیده‌های درون جهان اجتماعی	بسط جهان اجتماعی
ج	د	الف

- ۱) د - الف - ج
- ۲) الف - د - ج
- ۳) د - ج - الف
- ۴) ج - الف - د

(آزمون کانون ۸ بهمن ۹۵ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۵۴- به ترتیب عبارات زیر را از حیث درست یا نادرست بودن مشخص کنید.

- جهان اجتماعی به مجموعه پدیده‌هایی دلالت می‌کند که در محدوده زندگی اجتماعی انسان‌ها قرار می‌گیرند.
- امنیت و صلح به واسطه تأثیرات تعیین‌کننده در ساختار اجتماعی، درون جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.
- محدود شدن فرصت‌های زندگی اجتماعی، معلول رفتار شتاب‌زده انسان است.
- شناخت جهان ماوراء طبیعی تأثیری بر ارزش‌های آدمیان ندارد و تنها کنش‌های آن‌ها را دگرگون می‌کند.

- ۱) ص - ص - ص - غ ۲) غ - ص - ص - غ ۳) غ - غ - غ - ص ۴) ص - غ - غ - ص

۵۵- کدام گزینه در ارتباط با بسط جهان اجتماعی درست است؟

(آزمون کانون ۲۰ اسفند ۹۵ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

- ۱) شناخت فلزات و به دنبال آن اثرگذاری ابزارها و وسایل جدید، آن‌ها را به جهان اجتماعی وارد می‌کند.
- ۲) جهان ماوراءطبیعی قبل از انسان، وجود داشته و پس از نابودی انسان‌ها نیز، وجود دارد و نمی‌تواند به جهان اجتماعی راه یابد.
- ۳) کنش‌های اجتماعی انسان و پیامدهایشان، فرصت‌های زندگی اجتماعی را محدود می‌کنند و در گستره‌ی جهان اجتماعی قرار نمی‌گیرند.
- ۴) پدیده‌هایی که محصول کنش اجتماعی انسان نیستند، نمی‌توانند به جهان اجتماعی راه یابند.

۵۶- ترتیب کدام یک از گزینه‌ها، صحیح نیست؟

(آزمون کانون ۷ فروردین ۹۶ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

- ۱) زلزله و خشکسالی ← تأیید بر کنش اجتماعی ← ارتباط با زندگی انسانی ← ورود به جهان اجتماعی
- ۲) رفتار نابخردانه‌ی انسان ← محدود شدن فرصت‌های زندگی اجتماعی ← آلودگی طبیعت و محیط زیست ← بسط جهان اجتماعی
- ۳) شناخت خداوند و فرشتگان ← تغییر آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی ← دگرگونی کنش‌های اجتماعی ← بسط جهان اجتماعی
- ۴) احترام به قانون ← شکل‌گیری کنش اجتماعی ← پیدایش صلح و امنیت ← بسط جهان اجتماعی

۵۷- احترام به قانون ... است که در ... جهان اجتماعی قرار می‌گیرد.

(آزمون کانون ۸ آذر ۹۲ - مرتبط با متن صفحه ۱۹)

- ۱) کنشی اجتماعی - درون
- ۲) حاصل کنش اجتماعی - درون
- ۳) کنشی اجتماعی - بیرون
- ۴) حاصل کنش اجتماعی - بیرون

۵۸- هر یک از موجوداتی که بیرون از جهان اجتماعی حضور دارند، به‌واسطه ... می‌توانند در گستره جهان اجتماعی نیز قرار گیرند.

(آزمون کانون ۸ آذر ۹۲ - مرتبط با متن صفحه ۱۹)

- ۱) شناختی که در کنش‌های اجتماعی انسان ایجاد می‌کنند
- ۲) ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند
- ۳) فرصت‌های اجتماعی که انسان را محدود می‌کنند
- ۴) سنت‌های الهی که در زندگی اجتماعی پیاده می‌کنند

۵۹- زلزله یا خشکسالی، پدیده‌های طبیعی هستند و ستارگان، کهکشان‌ها و جنگل‌ها ...

(آزمون کانون ۷ فروردین ۹۳ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

- ۱) ارتباطی با جهان انسانی به‌طور کامل ندارند - محصول کنش انسانی می‌باشند.
- ۲) به جهت ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می‌کنند، درون جهان اجتماعی قرار می‌گیرند - محصول کنش انسانی نیستند.
- ۳) به جهت ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می‌کنند، بیرون جهان اجتماعی قرار می‌گیرند - در جهان ماوراءطبیعی قرار دارند.
- ۴) به جهت این‌که محصول کنش انسانی هستند، درون جهان اجتماعی قرار می‌گیرند - محصول کنش انسانی در وهله اول نیستند.

۶۰- کدام یک از عبارات زیر با مفهوم جهان طبیعت ارتباط دارد ولی در رابطه با مفهوم بسط جهان اجتماعی درست نیست؟ (به ترتیب)

(آزمون کانون ۱۶ خرداد ۹۳ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

- ۱) شناخت خداوند و فرشتگان، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد. - به مجموعه پدیده‌هایی دلالت می‌کند که در محدوده زندگی اجتماعی انسان‌ها قرار می‌گیرند.
- ۲) جهان، واژه‌ای است برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ. - انسان‌ها برای مقابله با زلزله و خشکسالی قواعد خاصی وضع می‌کنند و کنش‌های مناسبی انجام می‌دهند.
- ۳) شناخت خداوند و فرشتگان، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد. - رفتار شتاب‌زده و نابخردانه انسان، طبیعت و محیط زیست را آلوده می‌کند و این آلودگی فرصت‌های زندگی اجتماعی را محدود می‌کند.
- ۴) جهان، واژه‌ای است برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ. - آب و هوا و جمادات محصول کنش انسان‌ها نیستند و نمی‌توانند به جهان اجتماعی وارد شوند.

۶۱- کدام گزینه صحیح نیست؟

(آزمون کانون ۷ آذر ۹۳ - مرتبط با متن صفحه‌های ۱۵، ۱۸، ۱۹ و ۲۰)

- ۱) ما برای شناخت پدیده‌هایی که به جهان اجتماعی تعلق دارند، به معیار و قاعده نیاز داریم.
- ۲) کنش‌های اجتماعی انسان‌ها و پیامدهای آن‌ها به جهان اجتماعی تعلق می‌گیرد.
- ۳) جهان، واژه‌ای است که برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود.
- ۴) مطمئناً بسیاری از موجودات، بیرون از جهان اجتماعی وجود دارند، یعنی فقط در جهان طبیعی.

۶۲- موجودات خارج از جهان اجتماعی به دلیل ... که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند، می‌توانند در ... قرار گیرند.

(آزمون کانون ۷ آذر ۹۳ - مرتبط با متن صفحه ۲۰)

- ۱) تعاملی - ردیف جهان اجتماعی
- ۲) عدم شناختی - خارج از جهان اجتماعی
- ۳) ارتباطی - گستره جهان اجتماعی
- ۴) شناختی - متن جهان اجتماعی

۶۳- «خانواده، پدیده‌ای است که حاصل کنش‌های اجتماعی انسان است.» این عبارت براساس چه قاعده‌ای شکل گرفته است؟

(آزمون کانون ۱۰ بهمن ۹۳- مرتبط با متن صفحه ۱۹)

۱۳

(۱) بسط جهان اجتماعی

(۲) تفاوت نظام اجتماعی و جهان اجتماعی با توجه به تفاوت در ساختار و نظام اجتماعی

(۳) ارتباط داشتن با زندگی انسان علت ورود به جهان اجتماعی است.

(۴) وجود خرده‌نظام‌های کوچکی که نقش تعیین‌کننده دارند.

(آزمون کانون ۲۲ اسفند ۹۳- مرتبط با متن صفحه ۲۰)

۶۴- پدیده‌ها به چه دلیل در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند؟

۱۴

(۱) داشتن ویژگی‌های مشخص و محدود

(۲) ارتباط داشتن با زندگی اجتماعی انسان

(۴) واقعی بودن آن‌ها

(۳) نیاز انسان‌ها به آن‌ها

(آزمون کانون ۶ آذر ۹۴- مرتبط با متن صفحه‌های ۱۵، ۱۹ و ۲۱)

۶۵- جهان اجتماعی بر ... دلالت دارد و معیارشناسی پدیده‌های جهان اجتماعی ... است.

۱۵

(۱) پدیده‌هایی که در مجموعه‌های بزرگ قرار دارند - تأثیرات تعیین‌کننده در کنش‌های اجتماعی

(۲) پدیده‌هایی که در محدوده زندگی اجتماعی قرار دارند - ارتباط با زندگی اجتماعی

(۳) پدیده‌هایی که در محدوده محیط طبیعی قرار دارند - دگرگونی کنش‌های اجتماعی

(۴) پدیده‌هایی که در محدوده جهان ماورای طبیعت قرار دارند - ارتباط با زندگی اجتماعی

۶۶- دو عبارت «محدود شدن فرصت‌های زندگی ناشی از آلوده شدن محیط زیست توسط انسان» و «گسترش مهاجرت‌های انسانی با پیدا کردن

۱۶

مسیر و راه‌ها در بیابان‌ها و دریاها از طریق ستارگان» به‌ترتیب بیان گر ... و ... است.

(آزمون کانون ۶ آذر ۹۴- مرتبط با متن صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

(۱) تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی

(۲) تأثیر متقابل جهان طبیعی و جهان اجتماعی بر یکدیگر - تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی

(۳) تأثیر متقابل جهان طبیعی و جهان اجتماعی بر یکدیگر - تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی

(۴) تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی

(آزمون کانون ۲۱ اسفند ۹۴- مرتبط با متن صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۶۷- به‌ترتیب هریک از مفاهیم زیر، با کدام موارد ارتباط دارند؟

۱۷

«تأثیر پدیده‌های جهان طبیعی بر جهان اجتماعی»، «تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی» و «ورود پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی»

(۱) افزایش سفرهای انسان‌ها در اثر راه‌یابی در دریاها - آلودگی محیط زیست - مقابله انسان‌ها با خشکسالی

(۲) آلودگی محیط زیست - احداث قنات - ساخت فلزات توسط انسان

(۳) افزایش سفرها - مقابله انسان‌ها با خشکسالی - احداث قنات

(۴) آلودگی محیط زیست - قطع درختان برای مصرف صنعتی - ساخت خانه‌های مقاوم در برابر زلزله

(آزمون کانون ۲۱ اسفند ۹۴- مرتبط با متن صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۶۸- چند مورد از عبارات زیر درست است؟

۱۸

«موجوداتی که بیرون از جهان اجتماعی قرار دارند، به هیچ‌وجه در گستره جهان اجتماعی قرار نمی‌گیرند.»، «زلزله و خشکسالی تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی انسان‌ها دارند.»، «احترام به قانون یک کنش اجتماعی است.»

(۱) یک (۲) سه (۳) صفر (۴) دو

۶۹- اعتقاد به ماوراءالطبیعه چگونه می‌تواند کنش‌های اجتماعی آدمیان را دگرگون سازد و محدود شدن فرصت‌های زندگی اجتماعی، نتیجه چیست؟ (آزمون کانون ۷ فروردین ۹۵-)

۱۹

(۱) از طریق گشایش درهای آسمان به روی مومنان - ستم‌پیشگی انسان‌ها و انتقام الهی

(۲) از طریق تغییر آلمان‌ها و ارزش‌های زندگی - آلودگی محیط زیست

(۳) از طریق تغییر عمل سنت‌های الهی با انسان‌ها - ستم‌پیشگی انسان‌ها

(۴) از طریق گشایش درهای آسمان به روی مؤمنان - رفتار شتاب‌زده و نابخردانه انسان

۷۰- چه چیزهایی درون جهان اجتماعی قرار می‌گیرند و براساس آن‌ها، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن چه وضعیتی پیدا می‌کنند؟

(کنکور سراسری ۹۱- مرتبط با متن صفحه ۱۹)

۲۰

(۱) هر چیزی که با زندگی اجتماعی انسان در ارتباط باشد. - کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن‌ها به جهان اجتماعی تعلق می‌گیرند.

(۲) هر چیزی که بتواند نیاز زیستی انسان را برطرف کند. - کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها، انسان‌ها را در مسیر درست قرار می‌دهد.

(۳) هر چیزی که متناسب با ذوق و علاقه افراد باشد. - کنش‌های اجتماعی را متنوع می‌سازد.

(۴) همه چیزهایی که در جهان طبیعت قرار دارند. - کنش‌ها و پیامدها تغییری نمی‌کنند.